

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI DO SPRAW PETYCJI**
(NR 53)
z dnia 22 stycznia 2025 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji do Spraw Petycji (nr 53)

22 stycznia 2025 r.

Komisja do Spraw Petycji, obradująca pod przewodnictwem posła **Rafała Bochenka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, oraz poseł **Urszuli Augustyn (KO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

- petycję w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie ograniczenia możliwości poruszania się pojazdami mechanicznymi przez osoby, które sądowo zostały pozbawione prawa jazdy (BKSP155-X-287/24),
- petycję w sprawie zmiany art. 21 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1897) (BKSP-155-X-289/24),
- rozpatrzenie petycji w sprawie wprowadzenia zakazu sprzedaży produktów dla dzieci imitujących wyroby tytoniowe (BKSP-155-X-293/24),
- petycję w sprawie zmiany art. 6a ust. 1 pkt 1db ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2024 r. poz. 986 ze zm.) (BKSP-155-X-311/24),
- odpowiedź ministra zdrowia na dezyderat nr 40 w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- petycję w sprawie zmiany art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 70 ze zm.) (BKSP-155-X-262/24),
- petycję w sprawie zmiany art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 959 ze zm.) w zakresie wytycznych dotyczących wysokości wynagrodzenia kuratora wykonującego zawód adwokata lub radcy prawnego (BKSP-155-X-265/24),
- petycję w sprawie zmiany ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.) w zakresie prowadzenia konsultacji z mieszkańcami gminy (BKSP-155-X-279/24).

W posiedzeniu udział wzięli: **Paulina Piechna-Więckiewicz** podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Agata Furgała** dyrektor Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Mariusz Klencki** dyrektor Departamentu Rozwoju Kadr Medycznych Ministerstwa Zdrowia, **Danuta Głowacka-Mazur** zastępca dyrektora Biura Ministra Ministerstwa Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Piotr Łyczko** zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Ernest Nasternak** zastępca dyrektora Departamentu Oświaty i Polityki Społecznej oraz **Aleksandra Szelągowska** zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, **Marcin Berradjem** główny specjalista w Departamencie Transportu Drogowego Ministerstwa Infrastruktury, **Sylwia Kuźniar** i **Łukasz Rosiak** główni specjaliści w Departamencie Prawa Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości, **Jacek Różycki** pełnomocnik ministra sprawiedliwości ds. określenia zasad ponoszenia przez Skarb

Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata lub radcę prawnego ustanowionych z urzędu, **Daniel Skoczyński** główny specjalista kierujący zespołem ds. opłat w Departamencie Podatków i Opłat Stanowiących Dochód Jednostek Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów, **insp. Robert Koźlak** dyrektor Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji wraz ze współpracownikami oraz **Adam Ostrowski** przedstawiciel Związku Miast Polskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Micał** oraz **Małgorzata Nowak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komunikacji Społecznej.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Dzień dobry państwu.

Otwieram 53. posiedzenie Komisji do Spraw Petycji.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Serdecznie witam wszystkich parlamentarzystów, zaproszonych gości, przedstawicieli rządu i różnego rodzaju instytucji państwowych, którzy są dzisiaj z nami w związku z procedowanym porządkiem obrad.

Szanowni państwo, porządek obrad został z wyprzedzeniem państwu dostarczony. Czy są do niego jakieś uwagi? Jedna z uwag została zgłoszona przed rozpoczęciem naszego posiedzenia. Jest to prośba pana posła Józefaciuka, abyśmy jego petycję, które są zaplanowane w tym pierwotnym porządku w punkcie czwartym, piątym, szóstym, siódmym oraz ósmym, bo to jest odpowiedź, rozpatrzyli w pierwszej kolejności. Czy ktoś z państwa chciałby zgłosić sprzeciw wobec tego, abyśmy tak rozpoczęli nasze dzisiejsze posiedzenie i zamienili tę kolejność? Nie widzę. Potem będziemy oczywiście w kolejności rozpatrywali kolejne punkty.

Rozpoczniemy od punktu czwartego, czyli petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie ograniczenia możliwości poruszania się pojazdami mechanicznymi przez osoby, które sądowo zostały pozbawione prawa jazdy.

Panie pośle, oddaję panu głos. Bardzo proszę, pan poseł Marcin Józefaciuk.

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Serdecznie dziękuję.

Szanowny panie przewodniczący, szanowna Komisjo, dziękuję serdecznie również panu posłowi Polakowi za to, że mogę pierwszy prezentować.

Osoba składająca petycję chciałaby zaostreżenia prawa. W uzasadnieniu legło przekonanie, iż zmiana stanu prawnego może przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa na drogach w Polsce. W tym kontekście warto zauważyć, że w obowiązującym stanie prawnym zgodnie z Kodeksem karnym osoba niestosująca się do orzeczenia przez sąd zakazu prowadzenia pojazdów podlega karze pozbawienia wolności. Ponadto w świetle Kodeksu karnego odpowiedzialność karną ponosi osoba, która nie stosując się do wydanej uprzednio decyzji administracyjnej o cofnięciu uprawnień, prowadzi taki pojazd. Niezależnie jednak od powyższego należy wskazać, że 30 października 2024 r. do Sejmu wpłynął poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, który przewiduje wprowadzenie nowego typu czynu zabronionego, tzw. zabójstwa drogowego.

Dodatkowo warto zauważyć, że zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Ministerstwo Sprawiedliwości 7 stycznia tego roku przygotowany został projekt zmian legislacyjnych, w którym zakłada się m.in. utworzenie publicznego rejestru osób z dożywotnim zakazem prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz zaostreżenie sankcji wobec kierowców, którzy taki zakaz łamią.

Warto jest zauważyć, że jest to jednak bardzo ważny temat. Widzieliśmy ostatnio w mediach coraz więcej sytuacji na ten temat. Dlatego właśnie ministerstwo też zareagowało i dlatego jest projekt poselski. Ze względu na procedowane już rzeczy jest informacja, żeby nie uwzględniać żądania. Natomiast myślę, że warto by wysłać dezyderat do Ministerstwa Sprawiedliwości oraz do odpowiedniej komisji, która pracuje nad projektem poselskim.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Tylko pytanie, czy wysłać dezyderat, czy po prostu przesłać komisji?

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Petycję, przepraszam.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Petycję do komisji, która pracuje.

Otwieram dyskusję. Kto z państwa? Rozumiem, że przesyłamy petycję do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka do wykorzystania w pracach. Mamy taką informację, że te prace się toczą, więc niech te argumenty także będą. Nie ma sprzeciwu wobec takiego rozwiązania? Nie widzę, nie słyszę.

Sekretarz Komisji Kamil Micał:

Jeszcze do Ministerstwa Sprawiedliwości, bo tam prowadzą osobne prace legislacyjne.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Aha, osobne. Nie mamy nikogo z Ministerstwa Sprawiedliwości teraz?

Posel Marcin Józefaciuk (KO):

Ministerstwo prowadzi osobne prace legislacyjne, tak więc warto też im przesłać, żeby w razie czego...

Główny specjalista w Departamencie Prawa Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości Łukasz Rosiak:

Szanowna pani przewodnicząca...

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Bardzo proszę, MSWiA.

Główny specjalista w departamencie MS Łukasz Rosiak:

To nie wiem, to może...

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

To może jednak ja udzielam głosu.

MSWiA poproszę.

Dyrektor Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Agata Furgała:

Szanowna pani przewodnicząca, Agata Furgała, dyrektor Departamentu Porządku Publicznego.

Nie wiedziałam, czy jest obecny na sali przedstawiciel ministra sprawiedliwości, stąd pozwoliłam sobie zgłosić się do udzielenia informacji. Konkretnie kierunki – projekt ustawy czy zmiany przepisów – zostały wypracowane, globalnie mówiąc, przez zespół roboczy właśnie z udziałem ministra spraw wewnętrznych i administracji, ministra infrastruktury, ekspertów z Policji i z innych służb. Stąd rzeczywiście toczą się prace. Z tego, co wiem, do prac legislacyjnych został już skierowany projekt zmian ustawy, który przewiduje m.in., bo nie tylko, właśnie zaostrzenie przepisów w tej kwestii.

Stąd chciałabym powiedzieć, że jak najbardziej widzimy potrzebę. Są z nami przedstawiciele Biura Ruchu Drogowego z dyrektorem Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji. Faktycznie dostrzegamy, że stan bezpieczeństwa na polskich drogach, pomimo wielu inicjatyw, w tym także obowiązujących regulacji prawnych, wymaga kolejnych kroków, w tym również legislacyjnych, aby to bezpieczeństwo poprawić.

Jeśli chodzi o resort spraw wewnętrznych i administracji, w pakiecie tych przepisów m.in. zaproponowaliśmy: propozycję spenalizowania zachowania polegającego na organizacji i udziale w wyścigach samochodowych, zdecydowane ograniczenie zachowań związanych z tzw. niebezpieczną, brawurową jazdą, wprowadzenie nowego wykroczenia polegającego na celowym wprowadzeniu pojazdu mechanicznego w poślizg, tzw. drift, i wreszcie podwyższanie kar za spowodowanie wypadku drogowego ze skutkiem śmiertelnym, jeśli doszło do niego podczas właśnie tzw. brawurowej jazdy czy nielegalnego wyścigu.

Wspólnie z resortem sprawiedliwości, który pełni rolę wiodącą, zaproponowaliśmy zmianę w zakresie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, zwłaszcza tzw. recydywy, czyli ponownego dopuszczania się prowadzenia pojazdów pomimo orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów. Bowiem, szanowni państwo, liczby mówią same za siebie. Liczba zakazów ogółem, które zostały wydane, to jest ponad 260 tys., a osób z zakazami jest ponad 212 tys. W związku z tym dochodzi do sytuacji, w której jedna osoba ma orzeczonych po kilka,

czasem nawet kilkanaście zakazów. Oczywiście to jest ułamek, ale mimo wszystko takie sytuacje się zdarzają.

Co do zakresu projektowanych zmian, pozostawię może pole reprezentantowi ministra sprawiedliwości. Gdyby były jakieś pytania, to jestem gotowa.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo.

Najważniejsze, że te prace się toczą.

Bardzo proszę o zabranie głosu.

Główny specjalista w departamencie MS Łukasz Rosiak:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, Łukasz Rosiak, Ministerstwo Sprawiedliwości.

Tak jak pani dyrektor powiedziała, oczywiście te prace się toczą, są na dość zaawansowanym etapie, jeżeli chodzi o prace wewnątrzresortowe.

Jeśli chodzi o przedmiot petycji, to chcę tylko zauważyć, że autor petycji, petytor nie wskazał choćby w taki ogólny sposób, jakie zmiany legislacyjne uznaje za potrzebne do realizacji swojego celu. Oczywiście projekt, nad którym pracujemy, ma na celu poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, aczkolwiek chcę wskazać, że autor petycji żąda tego, żeby unieemożliwić osobom, które mają orzeczony prawomocny zakaz prowadzenia pojazdów, w ogóle poruszanie się. Jest to oczywiście bardzo szczytna idea i zmierzamy do tego, żeby to było możliwe, ale nie wskazuje konkretnych elementów, w jaki sposób jego zdaniem ma to nastąpić.

W naszym projekcie, który został przygotowany we współpracy z MSWiA i Ministerstwem Infrastruktury, zakładamy szereg szczegółowych zmian, aczkolwiek, jeśli chodzi o sam przedmiot tej petycji, to wydaje się, że petytor nie wykazał jednak wystarczającego uzasadnienia. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Rozumiem, że argumenty, którymi się posługuje, państwo biorą pod uwagę?

Główny specjalista w departamencie MS Łukasz Rosiak:

Oczywiście tak, te argumenty są powszechnie znane. W Ministerstwie Sprawiedliwości na wspólnej konferencji, chociażby 15 listopada ub.r., ministrowie przedstawili szereg założeń tego projektu i oczywiście zmierzają one do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, do wprowadzenia nowych typów przestępstw, podwyższenia sankcji czy właśnie szczególnego potraktowania osób, które łamią zakaz prowadzenia pojazdów, czyli ten zakaz z art. 244 Kodeksu karnego.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Nie byłam uważna na początku, bardzo przepraszam. Czy to jest specjalnie powołany zespół międzyresortowy, czy to komisja? Co to jest?

Główny specjalista w departamencie MS Łukasz Rosiak:

Pani przewodnicząca, to były prace, które się toczyły od końca września. Prace robocze pomiędzy przedstawicielami trzech ministerstw: Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Infrastruktury, a także m.in. Komendy Głównej Policji.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję.

Rozumiem, że już mamy wymienione ministerstwa, do których petycję przesyłamy. Czy tak, panie pośle?

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Zgadza się.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Czy ktoś z państwa jeszcze w tej sprawie? Nie widzę, nie słyszę, a więc dziękuję bardzo. Przesyłamy petycję do tych trzech ministerstw, które zajmują się problemem, i to będzie najskuteczniejsze nasze działanie. Dziękuję bardzo.

Kolejna petycja w sprawie zmiany art. 21 ust.1 pkt 16 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej. Bardzo proszę.

Posel Marcin Józefaciuk (KO):

Serdecznie dziękuję.

Jeszcze było pytanie do poprzedniej petycji, czy do komisji też petycja jest wysyłana?

Sekretarz Komisji Kamil Micał:

Tak.

Posel Marcin Józefaciuk (KO):

Tak. Serdecznie dziękuję.

Jeśli chodzi o tę petycję, to petytor wnioskuję o uszczegółowienie podpunktu o wykorzystaniu bez zgody właściciela lub innej osoby uprawnionej nieruchomości lub rzeczy ruchomych, w tym wykorzystaniu polegającym na zalaniu nieruchomości rolnych lub leśnych, w tym znajdujących się na terenach budynków lub budowli. Chodzi dokładnie o możliwość podtopienia niektórych nieruchomości, jeżeli zostanie wydany stan klęski żywiołowej.

Przypominam, że art. 228 konstytucji stanowi o sytuacjach szczególnych zagrożeń. Jeżeli zwykle środki konstytucyjne są niewystarczające, może być wprowadzony odpowiedni stan nadzwyczajny, wojenny, wyjątkowy i klęski żywiołowej. Następnie ustrojodawca w art. 233 konstytucji określił, jakie wolności i prawa mogą podlegać ograniczeniom w czasie stanów nadzwyczajnych. Jednym z nich jest właśnie możliwość wykorzystania bez zgody właściciela lub innej osoby upoważnionej nieruchomości lub rzeczy ruchomych. Ważne jest, że przywołano uszczegółowienie przepisu, co jest niezgodne z § 5 załącznika do rozporządzenia w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, że przepisy ustawy powinny być zredagowane w sposób zwięzły i syntetyczny, co oznacza dążenie do unikania nadmiernej szczegółowości przepisów.

Warto jest również zauważyć, że działanie polegające na odprowadzeniu wody na daną nieruchomość mieści się w zakresie korzystania z rzeczy, czyli mieści się w zakresie już ustawowo wypisanym. Tak więc propozycja nowelizacji ustawy nie wydaje się zasadną. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Bardzo proszę o zabieranie głosu. Znowu nie widzę, nie słyszę.

W tej sytuacji, skoro państwo nie chcecie się na ten temat wypowiadać, to podejmujemy decyzję zgodną z opiniami ekspertów BEOS i naszego eksperta. Uszczegóławianie tych zapisów nie ma większego sensu, bo po pierwsze, mogłoby prowadzić do sprzeczności z generalną zasadą zwięzłości i syntetyczności tekstu prawnego. Po drugie, z różnymi nadinterpretacjami tego tekstu. Komisja nie uwzględnia zatem żądania będącego przedmiotem petycji. Czy tak? Tak. Dziękuję bardzo. Na tym tę petycję zamykamy.

Rozpatrujemy kolejną petycję – w sprawie wprowadzenia zakazu sprzedaży produktów dla dzieci imitujących wyroby tytoniowe. Pan poseł Józefaciuk.

Posel Marcin Józefaciuk (KO):

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, petytor chciałby wprowadzenia zakazu sprzedaży produktów dla dzieci imitujących wyroby tytoniowe. Jest to niezwykle ważny temat, niezwykle istotny. Warto zauważyć, że ustawodawca mający na celu ochronę małoletnich wprowadził już wiele zakazów, m.in. zakaz podawania i sprzedaży napojów alkoholowych czy udostępniania wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych, ewentualnie sprzedaży napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny. Wykazano szkodliwość dla zdrowia wszystkich tych rzeczy.

Jeżeli natomiast chodzi o petycję, to problem przedstawiony dotyczy nie tyle produktów szkodliwych, co przypominających towary szkodliwe. W petycji był podnoszony temat alko-tubek, które są szkodliwe, a produkty przypominające, takie jak na przykład guma w kształcie wyrobu tytoniowego, nie muszą być szkodliwe. Jednakże sam temat jest niezwykle ważny, bo może prowadzić do przyzwyczajania się do korzystania z danych rzeczy. Do Komisji do Spraw Petycji wpłynęła petycja w sprawie zakazu sprzedaży bezalkoholowego szampana, który podobnie będziemy chyba omawiać.

Ważne jest natomiast, że ograniczenie sprzedaży takich produktów mogłoby stanowić podstawę do podniesienia zarzutu naruszenia zasady wolności gospodarczej z art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Warto by przeprowadzić dodatkowe analizy,

tak więc uważam, że warto jest przesłać petycję do Komisji do Spraw Dzieci i Młodzieży. Chodzi o to, żeby względu na to, że to jest zmiana systemowa, a nie punktowa, komisja, która ma w swojej właściwości sprawy dzieci i młodzieży, przeanalizowała i dokonała dodatkowych analiz, jeśli chodzi o żądanie petycji.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos, przedstawiciele rządu?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Paulina Piechna-Więckiewicz:

Jako ministerstwo edukacji.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

W tej sprawie tak?

Podsekretarz stanu w MEN Paulina Piechna-Więckiewicz:

Tak.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Bardzo proszę, oczywiście. Proszę sobie włączyć mikrofon. Bardzo nam miło, zapraszamy częściej.

Podsekretarz stanu w MEN Paulina Piechna-Więckiewicz:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, my oczywiście dostrzegamy powagę problemu dotyczącego w ogóle profilaktyki uzależnień.

Dlaczego o tym powiem? Dlatego, że guma do żucia w formie papierosa może być uznana oczywiście za wprowadzenie klienta w błąd. Jest to jedna z kwestii, zwłaszcza gdy jest skierowana do dzieci i młodzieży. Tego typu produkt może sugerować, że palenie wyrobów tytoniowych jest akceptowalne lub nawet atrakcyjne dla młodych, co jest sprzeczne z przepisami i normami społecznymi dotyczącymi ochrony zdrowia publicznego.

Wczoraj Rada Ministrów przyjęła projekt nowelizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Ustawa wprowadza m.in. zakaz sprzedaży jedno- i wielorazowych papierosów osobom poniżej 18. roku życia, także tych nie mających w swoim składzie nikotyny. Zakaz ten dotyczy również woreczków nikotynowych. Generalnie jest to kierunek, który bierze pod uwagę nie tylko szkodliwość z punktu widzenia profilaktyki bądź domniemaną szkodliwość poszczególnych produktów, ale również statystyki, które wyraźnie mówią, że z substancji szkodliwych chętniej korzystają te osoby, które najpierw sięgały po te nieszkodliwe, imitujące tylko szkodliwe. To jasno pokazuje, że jedno z drugim się łączy, jest po prostu bezpośrednio związane.

W związku z tym każda profilaktyka dotycząca zdrowia publicznego powinna się opierać również na tym, żeby kierunkowo przyjąć, że tego rodzaju projekty po prostu zdrowiu publicznemu szkodzą. Oczywiście jest też kwestia po prostu dopuszczenia produktu do sprzedaży. Jak rozumiem, odpowiada za to ministerstwo rolnictwa. My działamy w kwestii interesu dzieci i młodych osób, ponieważ wychowaniem i profilaktyką ministerstwo edukacji się zajmuje. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Bardzo dziękuję.

Rozumiem, że pani przewodnicząca się zgłasza. Bardzo proszę.

Poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo.

Absolutnie jestem zdania, że przyzwyczajenie drugą naturą, więc jak komuś tak łatwo pozwalamy i nie ma w tym niczego złego, to się to szybko niestety źle kończy. Byłabym bardzo zainteresowana taką dyskusją. Tylko mam propozycję, żebyśmy nie kierowali tego do Komisji do Spraw Dzieci i Młodzieży. Jednak wolalabym, żeby porozmawiali o tym resorty, czyli właśnie edukacja, zdrowie, technologia, sprawiedliwość, rozwój, więc dezyderat na ręce prezesa Rady Ministrów byłby lepszy, bo on skieruje temat już do poszczególnych resortów. Natomiast wydaje mi się, że to są lepsze miejsca do dyskusji na taki temat niż Komisja do Spraw Dzieci i Młodzieży, jeśli pan poseł nie ma nic przeciwko.

Posel Marcin Józefaciuk (KO):

Nie mam nic przeciwko temu, ewentualnie możemy podrzucić, bo nie wiem, czy komisja się tym zajmuje.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Rozumiem, że nie ma więcej zgłoszeń w tym punkcie do dyskusji.

Rekomendacja jest taka, abyśmy skierowali dezyderat na ręce prezesa Rady Ministrów, który później zgodnie z właściwością rozdzieli do poszczególnych resortów tę petycję. Czy ktoś z państwa chciałby zgłosić sprzeciw wobec takiego rozstrzygnięcia tej sprawy? Nie widzę, a więc kierujemy dezyderat. Bardzo dziękuję.

Przechodzimy do kolejnego punktu naszego posiedzenia. Głos również zabierze pan poseł Marcin Józefaciuk. Będzie to petycja w sprawie zmiany art. 6a ust. 1 pkt 1db ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela. Bardzo proszę, panie pośle.

Posel Marcin Józefaciuk (KO):

Serdecznie dziękuję.

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, zmiana dotyczy art. 6a ust. 1 pkt 1db, który mówi o ocenie pracy nauczyciela. W zapisie mamy, że: „w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy w trakcie odbywania przez nauczyciela przygotowania do zawodu nauczyciela lub dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela dyrektor szkoły dokonuje oceny pracy nauczyciela za okres dotychczas odbywanego przygotowania do zawodu nauczyciela lub dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela w terminie nie dłuższym niż 21 dni odpowiednio od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, jeśli nauczyciel zmienił pracę” itd.

Chodzi o to, że są takie sytuacje, że nauczyciel rozpoczyna pracę jako nauczyciel początkujący i oczywiście robi awans zawodowy, czyli przygotowanie do zawodu nauczyciela. Następnie, na przykład po około dwóch, trzech czy czterech tygodniach – jako dyrektor miałem takie sytuacje – nauczyciel rezygnuje z pracy. W takim wypadku prawo w tym momencie nakazuje dyrektorowi dokonanie oceny pracy. Jeśli chodzi o ocenę pracy, kryteria oceny pracy są tak ułożone, że nie da rady rzetelnie wykonać tej oceny pracy, jeżeli mieliśmy pracownika na przykład przez dwa albo trzy tygodnie na placówce.

W kryteriach oceny są m.in. współpraca z innymi nauczycielami, przestrzeganie przepisów prawa albo realizowanie pełnionych funkcji lub innych zadań zleconych przez dyrektora szkoły, umiejętność rozwiązywania konfliktów wśród uczniów. Nie da się tego rzetelnie opisać w ciągu dwóch tygodni. Dlatego sugerowana jest zmiana, aby wprowadzić taki przymus oceny nauczyciela, dopiero gdy nauczyciel przepracował pół roku w danej placówce.

Jeżeli chodzi o ocenę Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, opisuje ona oczywiście, w jaki sposób dokonuje się oceny pracy nauczyciela, w myśl jakich przepisów. Myślę, że nie będę tym państwa zanudzał. Natomiast również zwraca uwagę na to, że nałożenie na dyrektora szkoły obowiązku oceny pracy nauczyciela, przy jednoczesnym braku określenia minimalnego czasu trwania stosunku pracy, po którym taka ocena byłaby sporządzana, może prowadzić do tego, że przygotowana ocena po zbyt krótkim okresie zatrudnienia będzie nierzetelna.

Ogólnie zgadzam się z wnioskiem biura ekspertyz i analiz, że petycja wydaje się zasadna ze względu na brak możliwości dokonania wieloaspektowej oceny pracy nauczyciela. Dlatego biuro ekspertyz i analiz sugeruje zapytać się właśnie ministerstwa – tak więc dziękuję, że ministerstwo jest – czy trwają obecnie rozmowy i prace nad zmianą tego. Jeżeli nie, to trzeba by wystąpić z inicjatywą ustawodawczą przez Komisję, bo rzeczywiście jest to zasadne. Również moja praktyka dyrektorska wskazuje na taką potrzebę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos, przedstawiciel resortu?

Podsekretarz stanu w MEN Paulina Piechna-Więckiewicz:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, ministerstwo edukacji szeroko pracuje nad pragmatyką zawodową nauczycieli. W zeszłym roku ministra Barbara

Nowacka powołała Zespół do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli, mam również przyjemność być jedną z jego wiceprzewodniczących.

W ramach tego zespołu współpracujemy z trzema reprezentatywnymi centralami związkowymi, w których zgromadzeni są nauczyciele, oraz związkami samorządowymi. Jest tam również grupa robocza, ponieważ zespół pracuje też w ramach grup roboczych, dedykowana m.in. kwestiom pragmatyki zawodowej i oceny nauczycieli. My takie prace prowadzimy, negocjujemy, planowana jest nowelizacja Karty Nauczyciela, więc oczywiście, jeżeli taki wniosek zostałby do nas skierowany, gdybyśmy mieli możliwość przeanalizowania tych przepisów, to moglibyśmy również w ramach grup roboczych Zespołu do spraw pragmatyki zawodowej...

Zakończyliśmy część prac w grudniu zeszłego roku i są przygotowywane zmiany, ale cały czas w ramach tego zespołu pracujemy. Zespół pracuje stale, uzupełnia różne luki. Dużą częścią pracy tego zespołu jest po prostu ułatwianie życia, mówiąc już tak po prostu, dyrektorom, nauczycielom, w ogóle ułatwianie funkcjonowania placówek oświatowych w Polsce.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać jeszcze głos w tej sprawie? Rekomendacja jest, panie pośle?

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Moją rekomendacją byłoby to, żebyśmy wystąpili z inicjatywą ustawodawczą ze względu na to, że petycja została do nas przekazana. Chyba że wiemy, kiedy ewentualnie proponowane zmiany się zadzieją i zostanie zaproponowany projekt ustawy, bo ta sprawa będzie niezwykle ważna niedługo ze względu na to, że zaczyna się drugi semestr zimowy w niektórych szkołach, można zatrudniać nauczycieli. To będzie też niezwykle ważny problem we wrześniu. Jeżeli do września ministerstwo nie będzie w stanie czegoś zaproponować, to niezwykle jest to ważne, żebyśmy my wcześniej to zrobili. Tak więc nie wiem, na jakim etapie i jaka jest...

Podsekretarz stanu w MEN Paulina Piechna-Więckiewicz:

My już mamy praktycznie przygotowane wszystkie zmiany, bo to było nasze zobowiązanie wobec związków zawodowych. W grudniu zakończyliśmy ustalanie różnych protokołów rozbieżności i niebawem, dosłownie niebawem, pojawi się efekt tych prac. Z częścią zmian chcielibyśmy wyrobić się, żeby mogły wejść w życie z dniem 1 września 2025 r.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Jeszcze pani przewodnicząca Urszula Augustyn, bardzo proszę.

Poseł Urszula Augustyn (KO):

Pani minister, czy argument z tej petycji, czyli dokładnie kwestia tych sześciu miesięcy dotyczących najkrótszego czasu do oceny nauczyciela, jest zawarty w tych rozwiązaniach, czy nie?

Podsekretarz stanu w MEN Paulina Piechna-Więckiewicz:

Tego konkretnego rozwiązania rzeczywiście w tych rozwiązaniach nie mamy. One nie były zgłaszane w ramach postulatów związków zawodowych czy strony samorządowej. Natomiast rzeczywiście nie było ich w naszych rozmowach.

Poseł Urszula Augustyn (KO):

Ja bym jednak proponowała, panie pośle, żebyśmy napisali dezyderat, bo wtedy ministerstwo po prostu ten argument zassie do regulacji, które przygotowuje, wtedy będzie to kompleksowo.

Rozumiem, że, jeśli wszystko już jest gotowe i konsultowane, to i ten warunek będzie przygotowany. Natomiast jeśli się okaże, że to miałoby długo trwać albo państwo nie będą chcieli tego rozwiązania włożyć akurat w te swoje prace, to wtedy dopiero jest zasadne prowadzenie prac legislacyjnych przez nas. Mnie się wydaje, że ważniejsze i lepsze jest to, żeby to było w ministerstwie zrobione. Dezyderat.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Rozumiem, że pan poseł sprawozdawca wyraża zgodę, tak?

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Jak najbardziej.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Czyli kierujemy dezyderat. Pytanie, czy jest jakiś sprzeciw wobec takiego rozstrzygnięcia tej petycji? Nie widzę, a więc w tej sprawie będzie skierowany z naszej Komisji dezyderat do ministerstwa edukacji. Bardzo dziękuję.

Szanowni państwo, przechodzimy do kolejnego punktu, ósmego. Chociaż będziemy wracać oczywiście do tych początkowych, zgodnie z zapowiedzią. Będziemy rozpatrywali odpowiedź ministra zdrowia na dezyderat nr 40 w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Mamy przedstawicieli resortu? Bardzo proszę, Ministerstwo Zdrowia.

Dyrektor Departamentu Rozwoju Kadr Medycznych Ministerstwa Zdrowia Mariusz Klencki:

Mariusz Klencki, dyrektor Departamentu Rozwoju Kadr Medycznych.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, w odczuciu Ministerstwa Zdrowia tematy objęte petycją i potem w ślad za tym dezyderatem zostały już uregulowane. Ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r., która weszła w życie w marcu ub.r., o niektórych zawodach medycznych reguluje zasady wykonywania piętnastu zawodów medycznych, w tym zawodu elektroradiologa.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 tej ustawy osoba wykonująca jeden z tych zawodów medycznych, czyli także elektroradiolog, może go wykonywać na podstawie umowy o pracę, w ramach stosunku służbowego, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w ramach wolontariatu, a także jako przedsiębiorca będący podmiotem leczniczym oraz jako przedsiębiorca niebędący podmiotem leczniczym. Czyli de facto ta ustawa daje pełną paletę możliwości. Nie ma tam możliwości prowadzenia takiej działalności jak indywidualna praktyka zawodowa, którą mamy w zawodach medycznych posiadających swoje samorządy zawodowe. Indywidualna praktyka jest nieodłącznie związana z istnieniem takiego samorządu, bo to samorząd zawodowy wydaje zezwolenia na tą praktykę, prowadzi rejestr takich praktyk itd.

Chciałem przede wszystkim zauważyć, że w przypadku tych piętnastu zawodów, tzw. niektórych, nie ma potrzeby wprowadzenia instytucji indywidualnej praktyki, bo właściwie szersze możliwości daje to, co już jest w tej ustawie, czyli chociażby prowadzenie indywidualnej działalności gospodarczej i w ramach tej działalności gospodarczej wykonywanie zawodu, prowadzenie działalności leczniczej, jeśli ktoś rzeczywiście taką potrzebę odczuwa.

Akurat w przypadku zawodu elektroradiologa, szczerze mówiąc, to jest dosyć specyficzny zawód. My jesteśmy akurat na ukończeniu rozporządzenia, które reguluje zakres czynności zawodowych. Szczerze mówiąc, one wszystkie właściwie bardzo dobrze pasują do wykonywania zawodu w ramach dużego podmiotu leczniczego, bo prowadzenie radioterapii w ramach własnej działalności gospodarczej jest trochę dziwne. Ewentualnie mogą sobie wyobrazić prowadzenie działalności polegającej na jakiejś pracowni radiologicznej, jeśli ktoś chciałby coś takiego otworzyć, to pewnie byłoby to możliwe i jest to możliwe. Tak że jakby nie dostrzegamy potrzeby zmian legislacyjnych, po to żeby zrealizować zasadnicze tezy, które są zawarte w przedmiotowej petycji. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Bardzo dziękuję.

Pan poseł Marcin Józefaciuk odniesie się do tej odpowiedzi, bo pan referował akurat tę petycję. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Przyjmuję do wiadomości odpowiedź ministerstwa. Jak najbardziej jest unormowany zawód, tak więc nie mam zastrzeżeń. Myślę, że powinniśmy zamknąć...

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Rozumiem, że jest rekomendacja, abyśmy przyjęli tę odpowiedź?

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Tak.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Czy ktoś z państwa chciałby zgłosić sprzeciw? Nie widzę, a więc odpowiedź Ministerstwa Zdrowia została przyjęta. Bardzo dziękuję.

Szanowni państwo, przechodzimy do początku naszego porządku obrad, czyli do punktów, które pominęliśmy na prośbę pana posła Józefaciuka. Punkt pierwszy – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

Petycję zreferuje pan poseł Piotr Polak. Bardzo proszę.

Poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję.

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, petycja dotyczy rzeczywiście zmiany tej ustawy, o której pan przewodniczący mówił, o podatku i opłatach lokalnych, a w konsekwencji dotyczy stricte samorządów. Chodzi o to, szanowni państwo, żeby w tym wyliczaniu dodać możliwość pobierania opłat miejscowych dla wszystkich miast na prawach powiatu. Dotychczas, żeby opłatę miejscową można było pobrać, to dane miasta musiały występować do Rady Ministrów. Żeby taki status miasta, najczęściej uzdrowiskowego, uzyskać, trzeba spełnić określone warunki i wystąpić do Rady Ministrów. Wtedy Rada Ministrów daje takiemu samorządowi możliwość pobierania takiej opłaty, jeśli takie miasto zdobędzie na przykład status uzdrowiska.

Spełnienie oczekiwań osoby, która petycję wnosi, jeszcze uzasadniając ją na przykładzie miasta Krakowa, że Kraków takich możliwości nie ma, doprowadziłaby do tego, że wszystkie miasta na prawach powiatu mogłyby taką opłatę miejscową pobierać. Nie można się z tym zgodzić. Dlaczego? Dlatego, że dany samorząd, jeśli chce taką opłatę naliczać, pobierać, musi, tak jak powiedziałem wcześniej, spełnić określone możliwości. Musi zainwestować po prostu w to, żeby dane miasto miało taki status uzdrowiska. Wprowadzenie możliwości dla wszystkich miast na prawach powiatu pozbawiłoby samorządy motywacji.

Jeszcze jedno pytanie pozostaje w związku z tym, co z pozostałymi miastami, z pozostałymi samorządami, które pewnie też by chciały skorzystać z takiej możliwości, a takiej możliwości nie mają. I dlaczego, dokonując takich zmian, nie wprowadzono jeszcze braku ograniczenia, powiedzmy, żeby wszystkie miasta mogły taką opłatę naliczać? Nie zgadzam się z tym i wnioskuję, żeby tę petycję, to żądanie oddalić. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa obecnych na sali? Czy przedstawiciele rządu chcieliby zabrać głos w tym punkcie? Bardzo proszę.

Główny specjalista kierujący zespołem ds. opłat w Departamencie Podatków i Opłat Stanowiących Dochód Jednostek Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów Daniel Skoczyński:

Dzień dobry. Daniel Skoczyński, Departament Podatków i Opłat Lokalnych, Ministerstwo Finansów.

Ja przychylam się do tych argumentów. Ministerstwo też negatywnie ocenia ten postulat z uwagi na to, że opłata sama w sobie ze swego charakteru ma charakter ekwiwalentny. Mielibyśmy brak ekwiwalentności w przypadku umożliwienia tego każdemu miastu na prawach powiatu. Brakowałoby funkcji stymulującej, o której pan poseł wspominał, że obecnie gminy mają taką funkcję. Opłata dla tych gmin jest taką funkcją stymulującą do poprawy infrastruktury.

Wreszcie kończąc, można też powiedzieć, że wnioskodawca nie zawarł żadnego argumentu za tym, dlaczego akurat takie kryterium należałoby obrać. Jest ono wskazane zupełnie arbitralne i pomija inne jednostki samorządu terytorialnego, które w tym momencie byłyby potraktowane niesprawiedliwie. Dlatego ocena Ministerstwa Finansów tej petycji jest negatywna. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Bardzo dziękuję.

Pan podnosi rękę, bardzo proszę się przedstawić.

Zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska Piotr Łyczko:

Dzień dobry. Piotr Łyczko, Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, chciałbym przedstawić, że z punktu widzenia Ministerstwa Klimatu i Środowiska wnioskowaną zmianę uznajemy za niezasadną ze względu na charakter motywacyjny i stymulacyjny opłaty miejscowej, ma to duże znaczenie dla walorów środowiskowych.

Jednym z warunków przyznawania czy możliwości pobierania opłaty miejscowej jest chociażby dobra jakość powietrza. Mamy w Polsce wciąż problem z przekroczeniami dopuszczalnych wartości, które obowiązują obecnie. Miasto Kraków, przywołane w tej petycji, mimo że dokonało dramatycznej poprawy jakości powietrza w zakresie pyłów zawieszonych, wciąż znajduje się w strefie przekroczeń benzo(a)pirenu – związku, który jest rakotwórczy i mutageny. Chodzi o to, że jakość środowiska powinna być istotnym warunkiem możliwości pobierania opłat miejscowych. Z tego względu uznajemy, że te zapisy, które są obecnie, powinny pozostać.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos w tej sprawie? Rekomendacja jest... Proszę bardzo, ZMP?

Przedstawiciel Związku Miast Polskich Adam Ostrowski:

Tak, dokładnie. Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, Adam Ostrowski Związek Miast Polskich.

Po tych głosach, które już padły, nie będę może mówił tego, co miałem powiedzieć na początku, ale ze względu na to, że Związek Miast Polskich to szeroka reprezentacja – to nie tylko 66 miast na prawach powiatu, które w Polsce funkcjonują, ale też ponad 300 innych miast – to wydaje mi się, że faktycznie jakieś kryterium należy przyjąć. Takie wprost określenie, że tylko miasta na prawach powiatu, trudno uznać za słuszne, ale być może określenie kryterium choćby liczby osób, które podróżują, czy tam są w danym roku, w danym mieście jako turyści, mają ten status, byłoby jakimś rozwiązaniem. Właśnie w tym zakresie, że jednak infrastruktura jest w jakiś sposób zorientowana na tychże turystów.

Choćby na przykładzie Krakowa trudno się nie zgodzić, że przepływ ludzi jest na bardzo wysokim poziomie, może być to jakiś aspekt do dyskusji w przyszłości. W ramach Związku Miast Polskich pewnie podejmiemy taką dyskusję, choćby niech to będzie asumpt do tej dyskusji, czy może faktycznie jakieś kryterium należałoby przyjąć. Jednak kryterium dotyczące wprost określenia tylko miasta na prawach powiatu trudno uznać za akceptowalne. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Bardzo dziękuję za ten głos.

Czy ktoś z państwa jeszcze chciałby zabrać głos właśnie w tej sprawie? Nie widzę, a więc chyba wszyscy obecni jesteśmy zgodni co do tego, iż tę petycję należy odrzucić. Czy ktoś chciałby zgłosić sprzeciw wobec takiego rozstrzygnięcia sprawy? Pani przewodnicząca?

Poseł Urszula Augustyn (KO):

Nie, skądże.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Pan, tak? Nie ma sprzeciwu, a więc odrzucamy. Bardzo dziękuję.

Szanowni państwo, przechodzimy do punktu drugiego naszego posiedzenia. Petycję będę miał przyjemność zreferować osobiście. Jest to petycja w sprawie zmiany art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zakresie wytycznych dotyczących wysokości wynagrodzenia kuratora wykonującego zawód adwokata lub radcy prawnego.

Szanowni państwo, petycja, która do nas wpłynęła, sprowadza się generalnie do uzupełnienia art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Ja może państwu na początku przytoczę treść aktualnie obowiązującego przepisu: „Minister sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia – i ten pkt 3, o który chodzi – wysokość wynagrodzenia i zwrot wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w danej sprawie, mając na względzie rodzaj sprawy, stopień jej niezawilości i nakład pracy kuratorów”.

Petytor wnosi o uzupełnienie tego punktu takim sformułowaniem: „Wynagrodzenie dla kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej wykonującego zawód adwokata lub radcy prawnego nie może być uregulowane w rozporządzeniu ministra sprawiedliwości w wysokości niższej niż wysokość stawek minimalnych za czynności adwokata i radcy prawnego”.

Szanowni państwo, te przepisy to są przepisy ustawowe, ale one delegują kompetencje ministra sprawiedliwości. Chodzi o to, aby mógł on wydać rozporządzenie na podstawie tych przepisów, które będzie precyzowało wysokość stawek i w szczególności regulowało. Te przepisy się zmieniały, ponieważ w 2013 r. było wydane rozporządzenie w tej sprawie. Zgodnie z tym rozporządzeniem wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej – tu chodzi cały czas o sprawy cywilne – nie mogła przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie, a w przypadku, gdy kuratorem jest radca prawny – przepisami określającymi opłaty za czynności radców prawnych.

Te przepisy zostały zmienione w 2018 r. rozporządzeniem. Wówczas ustalono, iż wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej ustala się w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności adwokackie określone w przepisach wykonawczych. Taki sam przepis jest odnośnie do tych osób, które są radcami prawnymi, czyli też w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności radców prawnych określone w odpowiednich przepisach. Czyli generalnie to wynagrodzenie kuratorów, którzy są adwokatami lub radcami prawnymi, zostało znacząco ograniczone i obniżone na podstawie tego rozporządzenia.

Petytor w tej petycji podnosi również, jakby argumentuje, aby podnieść wysokość stawki dla kuratorów, że konieczność tego podniesienia wynika m.in. z różnego rodzaju czynności, które te osoby muszą wykonywać, m.in. z czynnościami związanymi z poszukiwaniem stron.

W opinii prawnej, jaką przygotowało Biuro Analiz Sejmowych, jest wskazanie na przepis tegoż rozporządzenia z 2018 r., iż wysokość wynagrodzenia w pewnych sytuacjach może zostać podniesiona powyżej tego pułapu, m.in. wtedy, kiedy jest to uzasadnione nakładem pracy kuratora, w szczególności czasem poświęconym na przygotowanie się do działania w postępowaniu, liczbą stawieniectw w sądzie, w tym na rozprawach i na posiedzeniach, ze względu na wartość przedmiotu sporu, stopień zawiłości sprawy. Czyli są te możliwości jakby wyjścia poza ten pułap 40% minimalnego wynagrodzenia ustawowego określonego dla adwokatów i radców prawnych.

Natomiast argumenty, które się pojawiają, są różne. Z jednej strony jest oczywiście kwestia równego traktowania, bo są kuratorzy, którzy są radcami prawnymi i adwokatami. Jeżeli byśmy wprowadzili taką zmianę, jaką wnosi petytor, to wówczas tylko oni skorzystaliby z podwyżki stawki za swoje usługi. Podwyżka nie obejmowałaby kuratorów, którzy adwokatami, radcami nie są, bo przecież nie wszyscy kuratorzy mają tego typu kwalifikacje. Są to bardzo często też pracownicy sądów, którzy z tej podwyżki byłoby wykluczeni. W związku z tym rodzi to pewną wątpliwość co do równego traktowania i pewnego dualizmu, jeżeli chodzi o zasady wynagradzania kuratorów. To jakby pierwsza i zasadnicza kwestia.

Z drugiej strony wątpliwości, które się pojawiają, dotyczą tego, jak funkcjonuje to rozwiązanie, które zostało wprowadzone w 2018 r. Z mojej strony to są wątpliwości, które ja już mam. Koszty funkcjonowania czy prowadzenia różnego rodzaju działalności kuratora z całą pewnością się zwiększają, a to wynagrodzenie na podstawie tych przepisów zostało mocno ograniczone. Ja co do tak określonego poziomu tego wynagrodzenia mam wątpliwości i dlatego rekomendowałbym, żeby jednak wystąpić z dezyderatem, aby tej petycji nie odrzucać.

Chodzi o to, żeby wystąpić z dezyderatem co do motywów oczywiście wprowadzonych zmian i tego, jak to funkcjonuje w praktyce. Czyli jakby chodzi o to, czy problemy związane z kosztami funkcjonowania i działalności są czymś masowym i czy rzeczywiście środowisko kuratorów zwraca na to uwagę i podnosi te kwestie, bardzo mocno akcentując problemy z wynagrodzeniem i kosztami działalności, którą po prostu prowadzi.

To tyle z mojej strony.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Otwieram dyskusję. Bardzo proszę.

Pełnomocnik ministra sprawiedliwości ds. określenia zasad ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata lub radcę prawnego ustanowionych z urzędu Jacek Różycki:

Szanowny panie przewodniczący, szanowna Komisjo, Jacek Różycki, pełnomocnik ministerstwa sprawiedliwości do spraw kosztów pomocy prawnej z urzędu.

Może zanim się odniosę, spróbuję wyjaśnić wątpliwość pana przewodniczącego, ponieważ jestem adwokatem, do niedawna wykonywałem zawód i podzielam wątpliwości z tej petycji. Wystarczyło, żeby sąd wyznaczył mnie jako kuratora, a nie jako pełnomocnika z urzędu, zrobić musiałem dokładnie to samo, natomiast moja stawka wynosiła 40%, a nie 100%. Jest jeszcze jedna rzecz – tamta mogłaby być podwyższona do 600%, tam może być tylko do 100% stawki minimalnej, więc jest to zasadnicza różnica.

Natomiast jeśli chodzi o postulat zawarty w petycji, ministerstwo dostrzega, nie tylko dostrzega, ale dostrzegło ten problem. W fazie oceny skutków regulacji znajduje się w tej chwili nowe rozporządzenie, w którym kierując się właśnie przepisem art. 32 konstytucji, stwierdza się, że dotychczasowe zapisy naruszają zasady równości. W związku z tym te wynagrodzenia zgodnie z nowym rozporządzeniem – to nie jest nowelizacja, to jest nowe rozporządzenie – powinny kształtować się na zasadach, na jakich kształtują się w ogóle wynagrodzenia pełnomocników. Nie ma mowy o żadnym różnicowaniu, czy ten kurator ustanowiony będzie pracownikiem sądu, czyli tzw. podmiotem nieprofesjonalnym, czy też będzie radcą prawnym lub adwokatem. Powinny być zachowane dokładnie te same zasady, co w odniesieniu do pełnomocników wyznaczonych przez sądy z urzędu.

To rozporządzenie powinno zostać opublikowane i zostać skierowane do opiniowania w pierwszym kwartale tego roku, tak że właściwie postulat zawarty w petycji staje się bezprzedmiotowy w mojej ocenie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Bardzo dziękuję za te informacje, ale to tym bardziej bym chyba skierował dezyderat w tej sprawie, żebyście państwo właśnie nas formalnie poinformowali, dali nam do wglądu przepisy, jak to w rzeczywistości, w praktyce będzie wyglądało. Rozumiem, że nie ma różnicowania co do – pan to już zaakcentował – kuratorów, którzy są adwokatami, radcami, i tych, którzy takich kwalifikacji nie mają, są cywilnymi pracownikami sądu. Rozumiem, że ta podwyżka z powrotem... Rozumiem, że wracamy do poprzednich zasad?

Pełnomocnik ministra sprawiedliwości Jacek Różycki:

Dokładnie.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

100% minimalnego wynagrodzenia za pracę adwokata, radcy prawnego obowiązuje wszystkich kuratorów – niezależnie od tego, czy są adwokatami, radcami, czy też nimi nie są, tak?

Pełnomocnik ministra sprawiedliwości Jacek Różycki:

Dokładnie tak, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Rafał Bochenek (PiS):

Rozumiem. To prosimy o taką krótką odpowiedź na ten dezyderat, to my też będziemy mogli się oprzeć i zawrzeć państwa odpowiedź w naszej odpowiedzi do petytora.

Dobrze. Bardzo serdecznie państwu dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos jeszcze w tej sprawie? Nie widzę, a więc kierujemy dezyderat w tej sprawie do Ministerstwa Sprawiedliwości. Bardzo dziękuję. Nie ma sprzeciwu, kierujemy dezyderat.

Szanowni państwo, ostatni punkt naszego posiedzenia, czyli petycja w sprawie zmiany ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w zakresie prowadzenia konsultacji z mieszkańcami gminy.

Petycję będzie referował pan poseł Piotr Polak. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, osoba składająca petycję wnioskuję o to, żeby zmienić zapisy ustawy o samorządzie gminnym i zwiększyć uprawnień, które są już uregulowane w dotychczas obowiązującej ustawie, dotyczące właśnie

konsultacji społecznych, jak również budżetu obywatelskiego – zapisy są szczegółowo wymienione w poszczególnych artykułach i punktach tej petycji.

Mamy dwa wątki. Pierwszy wątek dotyczy konsultacji z losowo wybraną grupą mieszkańców danego tematu. Drugi temat dotyczy budżetu obywatelskiego.

Proponuje się, aby te konsultacje mogły być przeprowadzone nie szeroko, nie powszechnie, tak jak jest to stosowane, jeśli jest taka potrzeba, jeśli dany samorząd tak uzna, ze wszystkimi mieszkańcami, ze stowarzyszeniami, z organizacjami, tylko m.in. z losowo wybranymi mieszkańcami, którzy mają w teorii reprezentować całą społeczność. W mojej ocenie, zresztą nie tylko w mojej ocenie, ale również w ocenie ekspertów, pozbawienie udziału w konsultacjach grup obywateli w postaci stowarzyszeń czy organizacji społecznych jest zaprzeczeniem idei konsultacji.

Najważniejsza zmiana dotycząca budżetu obywatelskiego miałaby dotyczyć wprowadzenia możliwości dokonywania wyboru projektów, które zostały zgłoszone w ramach budżetu obywatelskiego również przez losowo wybraną grupę mieszkańców. To mieszkańcy biorą w swoje ręce możliwość decyzji odnośnie do tego, co ma być w ramach budżetu obywatelskiego realizowane, po prostu biorą udział w tym bezpośrednim głosowaniu, to oni decydują, wszyscy, którzy chcą w tym wziąć udział. Zresztą są też wymogi, musi być zebrana odpowiednia liczba podpisów pod danym pomysłem. To oni zadecydują w tym głosowaniu powszechnym.

Jeśli jeszcze przyjrzymy się bliżej udziałowi społeczeństwa obywatelskiego w konsultacjach, angażowaniu się w tworzenie lokalnego środowiska – co ma być zrobione, jak ma być zrobione, gdzie ma być zrobione – to widać, że w świadomości społecznej nie jest to zbyt duża aktywność, zaangażowanie mieszkańców, obywateli nie jest jakieś szczególnie duże.

Zgodnie z oceną eksperta proponowałbym propozycje zawarte w tej petycji, pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, ewentualnie wykorzystać do zredagowania odpowiedniego dezyderatu do prezesa Rady Ministrów. Być może chociażby w trakcie prac Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego okaże się, że to jest to, o czym ta komisja chce rozmawiać. Może samorządowcy również chcą taki postulat podnieść, rozmawiać o nim. Dlatego proponuję, żebyśmy taki stosowny dezyderat z możliwością wykorzystania tej petycji skierowali do prezesa Rady Ministrów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję.

Otwieram dyskusję. Bardzo proszę.

Przedstawiciel ZMP Adam Ostrowski:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, Adam Ostrowski, Związek Miast Polskich.

Odniosę się do kwestii, która została podjęta w tejże petycji. Pan poseł podzielił to na dwie części, ja też się postaram tak odnieść.

Pierwszy punkt nie budzi jakichś istotnych emocji i wątpliwości. Faktycznie to wyłanianie ludzi i osób w taki sposób budzi pewną wątpliwość. Co do zasady jako Związek Miast Polskich w zakresie partycypacji społecznej nie jesteśmy podmiotem, który będzie szedł w kierunku jej ograniczania, więc generalnie aprobujemy kierunek.

Trudno zgodzić się z tym drugim punktem, drugą częścią, która mówi choćby o obligatoryjnym powoływaniu budżetu obywatelskiego. Ja już kilka razy na łamach państwa Komisji odnosiłem się do tego, że w Polsce mamy demokrację pośrednią, a nie bezpośrednią. Faktycznie wydaje się, że wprowadzanie takich przepisów, które traktują wprost o zagadnieniach związanych z partycypacją społeczną, powinno być fakultatywne, zwłaszcza w zakresie budżetu obywatelskiego, który w większości polskich miast funkcjonuje, ma się dobrze, ale funkcjonuje dlatego, że on jest pewnego rodzaju kompromisem pomiędzy organami administracji samorządowej, organami wykonawczymi stanowiącymi a mieszkańcami zaangażowanymi w tę działalność.

Są też takie propozycje zmian, które są wewnątrznie sprzeczne, a może na pewno będą bardzo trudne do realizacji, choćby zakres temporalny traktujący o inwestycjach prowadzonych z budżetu obywatelskiego przy jednoczesnym określeniu jego wysokości na minimum 0,5% wydatków gminy. W jaki sposób to skonfrontować z budżetem, który jest ustalany na jeden rok budżetowy? To są przepisy, które mają charakter obligatoryjny, wiążący dla

organów i wydają się złym rozwiązaniem, sprzecznym z ideą takiej partycypacji budżetu obywatelskiego i w ogóle jego funkcjonowania.

W zakresie konsultacji jak najbardziej jesteśmy otwarci, ale tak jak pan poseł słusznie wskazał, należałoby o tym w szeroki sposób rozmawiać, konsultować, bo takie, rzekłbym, siłowe czy takie wprost wskazywanie osób, w sposób taki losowy, nie wydaje się słusznym rozwiązaniem. Kwestia może ciekawa kierunkowo w przekonaniu Związku Miast Polskich, ale nieakceptowalna w takim literalnym brzmieniu zaproponowanym w propozycji zmian przepisów. Dziękuję uprzejmie.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo.

Ktoś z państwa jeszcze? Nie widzę, nie słyszę. Czyli rozumiem, że zostajemy przy dezyderacie do prezesa Rady Ministrów z prośbą o ocenę tych postulatów, które są. Zobaczymy, co z tego wyniknie.

Poseł Piotr Polak (PiS):

Tak, o ocenę i możliwość korzystania z tego. Może w ramach pracy z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dobrze. Może samorządowcy coś jeszcze podpowiedzą, świetnie. Czy jest sprzeciw wobec takiego rozwiązania? Nie widzę, nie słyszę. Dziękuję bardzo. Wysyłamy dezyderat do prezesa Rady Ministrów.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzisiejszego posiedzenia. Dziękuję państwu bardzo serdecznie. Zamykam posiedzenie.